

2024.04.28 Kantate magyarul

Köszöntés: Zsolt98,1 Énekeljete az Úrnak új éneket, mert csodákat tesz.

Olvasmány: Jel 15,2-4: És láttam valami üvegtengerfélét, amely tűzzel volt vegyítve, és láttam azokat, akik legyőzték a fenevadat, annak képmását és nevének számát, amint az üvegtengernél álltak az Isten hárfáival,

3 és énekelték Mózesnek, Isten szolgájának énekét és a Bárány énekét: Nagyok és csodálatosak a te műveid, mindenható Úr Isten, igazságosak és igazak a te utaid, népek királya: [2Móz 15,1](#)

4 ki ne félne téged, Urunk, és ki ne dicsőítené a te nevedet, hiszen egyedül te vagy szent: mert a népek eljönnek mind, és leborulnak előtted, mert nyilvánvalóvá lettek igazságos ítéleteid.

Alapige: 1Sám16,14-23 Saultól viszont eltávozott az Úr lelke, és egy gonosz szellem kezdte gyötörni, amelyet az Úr küldött. [1Sám 18,10](#)

15 Akkor ezt mondták a szolgálói Saulnak: Látod, Istennek egy gonosz szelleme gyötör téged.

16 De a mi urunknak csak szólania kell, és szolgálid készek keresni egy embert, aki ért a lantpengetéshez. És ha majd Istennek a gonosz szelleme megszáll, akkor ő játszik majd valamit, és jobban leszel.

17 Saul így felelt a szolgálóinak: Keressetek hát nekem egy embert, aki szépen tud játszani a lanton, és hozzátok ide hozzám!

18 Ekkor megszólalt az egyik legény, és ezt mondta: Én láttam a betlehemi Isai egyik fiát, aki tud lanton játszani; derék férfi, harcra termett, okos beszédű, daliás ember, és vele van az Úr.

19 Saul tehát követeket küldött Isaihoz ezzel az üzenettel: Küldd el hozzám Dávidot, a fiadat, aki a juhokat szokta őrizni!

20 Isai pedig fogott egy szamarat, arra kenyeret, egy tömlő bort meg egy kecskegidát rakott, és elküldte Saulnak a fiával, Dáviddal.

21 Dávid megérkezett Saulhoz, és a szolgálatába szegődött. Ő pedig igen megszerette, és a fegyverhordozója lett.

22 Akkor ezt üzenté Saul Isainak: Hadd szolgáljon engem Dávid, mert igen megkedveltem!

23 És valahányszor Istennek az a szelleme megszállta Sault, fogta Dávid a lantot, és játszott rajta valamit. Saul ilyenkor megkönnyebbült, jobban lett, a gonosz szellem pedig eltávozott tőle.

Kedves Testvérek!

A mostani vasárnap az ógyházi rendben azt a nevet viseli, hogy Kantate. Ami a 98. zsoltár latin kezdetéből ered. ÉnekeljeteK. S valóban így is teszünk. Énekelünk, vagy énekeltetünk. Azaz hagyjuk, hogy mások tegyék ezt meg helyettünk.

Merthogy egyre kevesebbet énekelünk. Az iskolában is egyre kevesebb tanóra van rá, no meg persze idő is. No meg otthon, vagy a munkában is. Inkább más zajok mennek a háttérben. A rádió, egy podcast, vagy a tv műsor. Olyasmik, amiket nem mi tudunk, nem a mi hangunk, tudónk,

levegőnk, hangképzésünk meg tudásunk van benne. Hanem valami más. Sokszor egy gépi, valami, ami felvett.

Egyszer azt mondta a híres karmester, Leonhard Bernstein, hogy mindenütt ömlik a hang. A zene. Egy liftben ugyanúgy, mint a bevásárlóközpontban. S valóban így van. Manapság egyre inkább. Abban az időben, amikor igeszakaszunk játszódik, még nincsenek különböző technikai eszközök, lejátszók, amelyek bárhol elérhetővé teszik a muzsikát.

Akkoriban még mindent élő módon, hangszeresen kellett előcsalogatni. Dávid pedig játszik lanton. Hogy ennek milyen a minősége és szépsége, arról azt mondja a szerző, hogy mikor Dávid játszott, akkor Saul királyt elhagyta a gonosz szellem.

S itt persze sok mindenre gondolhatunk, de érdemes megjegyezni, hogy az Istennek az a szelleme, az egy ókori kifejezés valami olyasmire, amit mi lehet, hogy manapság valami más névvel szólítanánk. Valamilyen lelki betegségként és bajként. Olyasmiként, ami gyötri az embert egy adott szakaszban. Olyasmi, aminek akár testi, akár lelki eredete is lehet. Vagy talán mind a kettő egyszerre.

S bár a megnevezés manapság talán más, de lehet, hogy a Dávid lantja ma is segítene egy ilyen bajon. Hiszen van is ilyen, hogy zene terápia. Zeneterápiás egyesületek működnek szerte a világban, magyar nyelvterületen is.¹

Viszont aki templomba jár, vagy esetleg koncertekre, annak ez nem újdonság. Hogy a zene az nagyon erős hatásokat tud kiváltani. Hogy néha azt érezzük, hogy egy-egy hangszer hangja, vagy egy-egy dallam

¹ <https://magyarzeneterapiasegyesulet.hu>

beszél hozzánk. Megszólít minket. Akár meg is nyugtat, akár átölel, meg simogat, vagy esetleg éppen az ellenkezője. Felpörget, táncra hív, vagy önfeledt szórakozásra, s akár gyógyít is.

Hiszen amikor meghalljuk az orgona hangját, vagy közösen énekelünk akkor teljesen más állapotba kerülünk, mint a templom áhítatos csöndjében, amikor mondjuk imádkozunk, vagy figyelünk egy-egy igeszakaszra.

Vagy mikor a Musikverein Nagytermében halljuk Guiseppe Verdi Requiemjének Dies Irae tételét. S persze megint más egy lakodalom zenéje, vagy egy táncos esté, vagy egy diszkóé.

Nagyon más érzések és hatások kerítenek hatalmába minket függően attól, hogy milyen is az a zene, amelyet hallunk, vagy akár amelybe közösen bekapcsolódunk. De sorolhatnánk itt a legkülönfélébb zenei irányokat. Meg kell valljam, hogy én sokszor kalandozok a zenében.

Különböző zenei stílusokat, és előadásmódokat keresve. S van, amivel tudok is azonosulni, meg magával visz, meg olyan is, ami nagyon nem az én ízlésem. Legyen az élő, vagy akár elektronikus. Klasszikus vagy populáris. Egyházi vagy világi.

Viszont a különböző zenei irányokat félretéve most itt arról olvasunk, hogy Dávid zenéje tisztít. Saul elméjét és lelkét. S talán mi is felfedeztünk már ilyen hatást, akár itt a templomban is. Vagy saját zenei élményeinkben. Amikor úgy letisztít egy ének, vagy dallam, amikor úgy magával ragad s talán úgy helyre rakja a dolgokat. Vannak, akik éppen ezért egyfajta csodának is tekintik a zenét. Jazzt hallgattam mikor készültem erre az Istentiszteletre. S emlékeztetett a zene amikor készültem erre az Istentiszteletre.

Emlékeztetett s aztán utána is kerestem, hogy öt éve pont ezen a vasárnapon, Kantate vasárnapján volt a bemutatkozó szolgálatom. 2019 május 19-én álltam először itt felsőőri református templomban, az Úr asztalánál, s fenn a szószéken is. S egy érdekes út volt számomra végig gondolni, hogy azóta mennyi fajta éneket énekeltünk itt egyen-egyenként, de közösen is. A kórossal, meg zenészekkel, no meg a nagyszerű kántorainkkal, akikre talán külön ki is kell térnünk.

Hiszen persze szép, ha a gyülekezet tud és akar énekelni, de nagyon fontos, hogy legyen olyan kántor, aki tudja vezetni akár a kórust, akár az éneket.

Úgyhogy ne felejtjük el, milyen fontos szerepük van nekik, mert talán kicsit olyan ők, mint Dávid, mint amikor játszik Saulnak. Mert bár a kántor nálunk nem lanton játszik, hanem orgonán, zongorán, más hangszeren, vagy olyan hanggal, amely betölti a teret, de mégis a lelket tudja gyógyítani, támogatni, erősíteni az ilyen fajta szolgálat.

S akkor már el is jutunk oda, hogy mi is a feladata az egyházi zenének. Én úgy fogalmaznám meg, hogy a hitéletünk szerves része az egyházi zene. Legalább is bízom benne.

Nemrég az egyik gyászoló családdal beszélgettünk arról, hogy az elhunyt milyen sokat énekelte otthon a zsoltárokat, az egyházi énekeket. Akár a házi munka közben, akár a gyerekeknek, unokáknak, hogy becsempéssze az életükbe.

Szerintem ez fantasztikus dolog. Mert ettől lesz élővé az egyházi ének. S nem kell ahhoz operaénekesnek lenni, hogy valaki énekeljen otthon. Nem kell ahhoz tökéletes passzolnia minden egyes hangjegynek a kottából. De megszólalhat az ének a templom falain kívül is. Lehet

kedves éneke az embernek, amely elkíséri, amelyet szívesen ismétél, vagy énekel. Olyan éneke, amely akár gyógyít, emlékeztet, felemel, bátorít.

Ami szerves része az életünknek.

Kívánom, hogy hasson így ránk az egyházi zene, s annak sokszínűsége, különböző formái. Hogy legyen az áldássá a mi életünkben, s a családjaink, környezetünk és gyülekezetünk életében is. Ámen

Isten gazdag áldását kívánva,

Kádas Richárd László